

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura we Wrocławiu

LWR.410.011.02.2019

Waldemar Kulaszka
Dolnośląski Wojewódzki
Inspektor Ochrony Środowiska
Wojewódzki Inspektorat Ochrony
Środowiska we Wrocławiu
ul. Józefa Chełmońskiego 14
51-630 Wrocław

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/19/048 Postępowanie z odpadami komunalnymi po przetworzeniu w instalacjach mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych (MBP)

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura we Wrocławiu
ul. Marszałka J. Piłsudskiego 15/17, 50-044 Wrocław
T +48 71 711 83 00, F +48 71 711 83 50
lwr@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu, (dalej: WIOŚ lub Inspektorat), ul. Józefa Chełmońskiego 14, 51-630 Wrocław.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Waldemar Kulaszka, Dolnośląski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska (dalej: Inspektor Wojewódzki).
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none">1. Wykonywanie kontroli właściwego zagospodarowania odpadów komunalnych przyjmowanych i powstających w wyniku ich przetworzenia w instalacjach MBP.2. Wykonywanie kontroli podmiotów zarządzających składowiskami odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2016 r. do dnia zakończenia kontroli, z wykorzystaniem dowodów sporządzanych przed/po tym okresie.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu
Kontroler	Jeremi Śliwiński, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWR/104/2019 z dnia 6 czerwca 2019 r.

(akta kontroli str. 1-2; 479-493)

¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 489 ze zm. Dalej: ustawa o NIK

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

NIK ocenia pozytywnie działania *Inspektora Wojewódzkiego* związane z prowadzeniem kontroli właściwego zagospodarowania odpadów komunalnych przyjmowanych oraz powstających w wyniku ich przetworzenia w instalacjach MBP, a także kontroli podmiotów zarządzających składowiskami odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne. Realizując obowiązki określone przepisami ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska³ (dalej u.IOŚ) *Inspektor Wojewódzki* rzetelnie planował oraz przeprowadzał kontrole w ww. podmiotach. W poddanych badaniu przypadkach właściwe były również działania podejmowane po zakończeniu kontroli a pozostające w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami. Niezależnie bowiem od kierowania do kontrolowanych podmiotów zarządzeń pokontrolnych, w uzasadnionych sytuacjach wymierzano im również administracyjne kary pieniężne, wstrzymywano działalność, a wobec osób bezpośrednio odpowiedzialnych za kontrolowaną działalność stosowano sankcje w postaci mandatu karnego albo pouczenia. Odnotowano również przypadki, w których *Inspektor Wojewódzki*, o stwierdzonych nieprawidłowościach, informował inne organy, w tym Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, Marszałka Województwa Dolnośląskiego oraz Policję.

Rzetelne były również działania realizowane przez *Inspektora Wojewódzkiego* na wniosek Marszałka Województwa Dolnośląskiego oraz właściwego starosty, w tym kontrole przed wydaniem zezwolenia na przetwarzanie odpadów w instalacjach MBP oraz u podmiotów przetwarzających odpady komunalne po procesie MBP.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej⁴ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Wykonywanie kontroli właściwego zagospodarowania odpadów komunalnych powstających w wyniku ich przetworzenia w instalacjach MBP

Opis stanu faktycznego

a) W latach 2016-2018 w WIOŚ sporządzano roczne plany działalności kontrolnej będące elementem rocznego planu pracy *Inspektoratu*. Roczny planu działalności kontrolnej zawierał wykaz zakładów⁵ objętych planem w zakresie kontroli zakładów z wyjazdem w teren. Wykaz zakładów sporządzany był z wykorzystaniem bazy Informatycznego Systemu Kontroli (dalej ISK) w formie elektronicznej. Przed rozpoczęciem kwartału, na podstawie imiennego wykazu zakładów zawartego w rocznym planie kontroli, sporządzane były kwartalne plany kontroli według wzoru określonego w dokumentacji ISK. Plany kwartalne sporządzane były wyłącznie w formie elektronicznej w bazie ISK.

Realizacja kontroli planowych z wyjazdem w teren w latach 2016 – 2019 (do 30 czerwca 2019) w odniesieniu do podmiotów przetwarzających odpady komunalne⁶, przedstawiała się następująco:

- 2016 rok – zaplanowano kontrolę w 23 zakładach, zrealizowano kontrolę w 16 zakładach (w tym jedną jako pozaplanową⁷), protokół z kontroli sporządzono w 16 przypadkach,

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Dz. U. z 2019 r. poz. 1355 ze zm.

⁴ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁵ Miejsce prowadzenia działalności przez podmiot korzystający ze środowiska.

⁶ instalacja MBP, zakład recyklingu odpadów po przetworzeniu w MBP, producent paliw alternatywnych, itp.

- 2017 rok – zaplanowano kontrolę w 11 zakładach, zrealizowano kontrolę w 11 zakładach, protokół z kontroli sporządzono w 11 przypadkach,
- 2018 rok - zaplanowano kontrolę w 14 zakładach, zrealizowano kontrolę w 11 zakładach (w tym dwie jako pozaplanowe), protokół kontroli sporządzono w 11 przypadkach,
- 2019 rok – zaplanowano kontrolę w 14 zakładach, do 30 czerwca 2019 r. zrealizowano kontrolę w trzech zakładach (w tym jedną jako pozaplanową), protokół kontroli sporządzono w trzech przypadkach.

Kontrole o których mowa powyżej przeprowadzono:

- w 2016 roku – łącznie w 16 zakładach, w tym w jednym kategorii I, w 14 kategorii II i w jednym kategorii III,
- w 2017 roku - łącznie w 11 zakładach, w tym jednym kategorii I, w czterech kategorii II, w dwóch Kategorii III i w czterech kategorii IV,
- w 2018 roku – łącznie w 11 zakładach, w tym w dwóch kategorii I, w pięciu kategorii II, w dwóch kategorii III i w dwóch kategorii IV,
- w 2019 roku (do 30 czerwca) – łącznie w trzech zakładach, w tym jednym kategorii I, jednym kategorii III i jednym kategorii IV.⁸

W sprawie dokumentowania kontroli zakładów z wyjazdem w teren *Inspektor Wojewódzki* wyjaśnił: „W każdym przypadku przed zakończeniem kontroli zakładu z wyjazdem w teren sporządzony jest protokół. Nie ma możliwości zakończenia kontroli bez sporządzenia protokołu kontroli.(...)”.

Przyczyny braku realizacji kontroli planowych zakładów z wyjazdem w teren były następujące:

- 2016 rok – nie zrealizowano łącznie siedem kontroli, z czego cztery ze względu na zmiany personalne mające miejsce w WIOŚ⁹, dwóch ze względu na korektę planu kontroli¹⁰ i jednej ze względu na brak możliwości podjęcia kontroli¹¹,
- 2018 rok – nie zrealizowano łącznie trzech kontroli, z czego jednej ze względu na zmianę w planie kontroli¹², jednej ze względu na braki kadrowe (w następstwie dokonano zmiany planu kontroli¹³, jednej ze względu na wycofanie przez podmiot¹⁴ wniosku o zezwolenie na przetwarzanie odpadów w postaci tworzyw sztucznych i nie podjęcie działalności w tym zakresie (odstąpiono od kontroli),

⁷ W przypadkach w których zgłaszane są wnioski o interwencje lub wnioski innych organów o przeprowadzenie kontroli jeszcze przed wykonaniem kontroli planowej (gdy kontrola zakładu przewidziana jest w planie kontroli na dany rok i nie została jeszcze rozpoczęta), kontrola realizowana jest jako kontrola pozaplanowa.

⁸ Skontrolowane w ww. okresie zakłady zaliczone do kategorii I stanowiły składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne.

⁹ Dwie osoby (zatrudnione w Delegaturze WIOŚ w Jeleniej Górze), dla których w planie kontroli na 2016 r. przewidziano realizację wyszczególnionych kontroli nie mogły ich zrealizować bowiem: jedna osoba, od września 2016 r. objęła stanowisko kierownika Działu Inspekcji w Jeleniej Górze, natomiast druga, od września 2016 r. przeniesiona została do pracy w Wydziale Inspekcji we Wrocławiu.

¹⁰ Korekty w planie kontroli WIOŚ na 2016 r. dokonano w związku ze zmianą wytycznych do cyklu kontrolnego Głównego Inspektora Ochrony Środowiska (dalej GIOŚ). Zmienione wytyczne (z marca 2016 r.) wskazywałyby przeprowadzić kontrole instalacji, w których stwierdzono rażące naruszenia prawa lub tych, które były zobowiązane do uzyskania pozwolenia zintegrowanego do dnia 1 lipca 2015 r., podczas gdy wcześniejsze wytyczne wskazywały, aby w cyklu kontrolnym ująć wszystkie instalacje MBP.

¹¹ W związku z prowadzonym przez GIOŚ postępowaniem w sprawie nielegalnie przemieszczanych odpadów ze strzępienia pojazdów z Niemiec WIOŚ w dniu 31 marca 2017 r. przeprowadził rozpoznanie w terenie, tj. w miejscu magazynowania ww. odpadów. Pracownik pilnujący obiektu poinformował, że Spółka nie prowadzi na terenie zakładu w Bogatyni żadnej działalności i nie są dowożone ani wywożone odpady. Przez ażurowe ogrodzenie terenu zakładu widoczne były odpady magazynowane na otwartej przestrzeni.

¹² Zrezygnowano z przeprowadzenia kontroli w instalacji MBP (z uwagi na dużą ilość napływających do *Inspektoratu* wniosków o interwencję i wniosków o przeprowadzenie kontroli oraz kontrolę instalacji w 2017) na rzecz przeprowadzenia kontroli składowiska prowadzonego przez ten sam podmiot.

¹³ W wyniku korekty planu kontroli WIOŚ na 2018 r. (zmniejszono ilość kontroli przewidzianych do przeprowadzenia ze względu na braki kadrowe) 1 zakład został usunięty z planu. W 2018 r. w Delegaturze WIOŚ w Legnicy rozwiązano umowę z czterema inspektorami, którzy przeprowadzili kontrole głównie w zakresie gospodarki odpadami (daty rozwiązania umów o pracę: 31.03.2018 r., 31.05.2018 r., 31.09.2018 r., 30.11.2019r. Wszystkie powyższe osoby wypowiedziały umowę o pracę.

¹⁴ Podmiot korzystający ze środowiska.

- 2019 rok (do 30 czerwca) – nie zrealizowano 11 kontroli z 14 zaplanowanych łącznie na 2019 r. Spośród ww. 11 niezrealizowanych kontroli cztery planowane były do przeprowadzenia w III kwartale 2019 r. a siedem w IV kwartale 2019 r.

W okresie objętym kontrolą w podmiotach przetwarzających odpady komunalne¹⁵ Inspektorat przeprowadzał również kontrole dokumentacyjne planowe (analiza dokumentów przekazanych przez zakład w celu oceny dotrzymywania wielkości dopuszczalnych oraz spełnienia wymagań dotyczących badań automonitoringowych). W odniesieniu do tego rodzaju kontroli w planach wskazywano jaki procent czasu zostanie przeznaczony na ich wykonanie, nie były natomiast tworzone listy zakładów przewidywanych do kontroli.

Realizacja kontroli planowych dokumentacyjnych przedstawiała się następująco:

- 2016 rok – przeprowadzono sześć kontroli, w tym w jedną w zakładzie kategorii I, cztery w zakładach kategorii II i jedną w zakładzie kategorii III,
- 2017 rok – przeprowadzono 10 kontroli, w tym w cztery w zakładach kategorii II, pięć w zakładach kategorii III i jedną w zakładzie kategorii IV,
- 2018 rok - przeprowadzono pięć kontroli, w tym w trzy w zakładach kategorii III i dwie w zakładach kategorii IV,
- 2019 rok (do 30 czerwca) – przeprowadzono 13 kontroli, w tym w jedną w zakładzie kategorii II, siedem w zakładach kategorii III i pięć w zakładach kategorii IV.

Zgodnie z postanowieniami Art. 11 ust. 1 u.IOŚ z czynności kontrolnych inspektor sporządza protokół, którego jeden egzemplarz doręcza kierownikowi kontrolowanej jednostki organizacyjnej lub kontrolowanej osobie fizycznej.

Protokoły kontroli sporządzane były przez WIOŚ z kontroli z wyjazdem w teren (planowych i pozaplanowych), w przypadku natomiast kontroli dokumentacyjnych (planowych i pozaplanowych) WIOŚ sporządzał „adnotacje”.

W powyższej sprawie Inspektor Wojewódzki wyjaśnił: „Zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, zamieszczonymi w Informatycznym Systemie Kontroli, dokumentem potwierdzającym wykonanie przez inspektora czynności kontrolnych opartych na analizie dokumentacji przekazanej przez podmiot jest wyłącznie adnotacja sporządzona w systemie ISK, wydrukowana i podpisana przez inspektora zgodnie ze wzorem dokumentu załącznik 1.5.3.1. Adnotacja z kontroli w oparciu o dokumenty na podstawie badań automonitoringowych. Nie sporządza się adnotacji jedynie w przypadku stwierdzenia naruszeń i jednoczesnym podjęciu decyzji o przeprowadzeniu kontroli w terenie, a dokonane ustalenia traktuje się jako materiał do przygotowania kontroli w terenie. Adnotacje z kontroli dokumentacyjnych sporządzono na podstawie przesyłanej do WIOŚ dokumentacji, tj. raportów z monitoringu prowadzonego na terenie składowiska odpadów, zgodnie z obowiązującymi przepisami – ustawa o odpadach z dnia 14 grudnia 2012 r. oraz rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie składowisk odpadów. Kontrole oparte na analizie dokumentacji z wyłączeniem badań automonitoringowych, również dokumentuje się przez sporządzenie adnotacji w systemie ISK, zgodnie ze wzorem dokumentu załącznik 1.5.3.2. Adnotacja z kontroli w oparciu o dokumenty z wyłączeniem badań automonitoringowych. (...) Protokół kontroli jest dokumentem sporządzanym z przeprowadzania kontroli w terenie i do zasad sporządzania i podpisywania oraz wnoszenia uwag odnoszą się zapisy art. 11 ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska.”

¹⁵ instalacja MBP, zakład recyklingu odpadów po przetworzeniu w MBP, producent paliw alternatywnych, itp.

W sprawie kategoryzacji zakładów *Inspektor Wojewódzki* wyjaśnił: „*Kategoryzacja zakładów następuje zgodnie z zasadami określonymi w dokumentacji ISK. W odniesieniu do zakładów już kontrolowanych kategoria ustalana jest na podstawie wyników analizy wielokryterialnej sporządzanej w Informatycznym Systemie Kontroli z wykorzystaniem narzędzia pomocniczego umożliwiającego jej sprawne przeprowadzenie zgodnie z zasadami ustalonymi w dokumentacji ISK. Kategoryzacji nie podlegają poszczególne instalacje zlokalizowane na terenie zakładu, lecz cały zakład ze wszystkimi instalacjami. Liczba instalacji ma wpływ na wynik analizy wielokryterialnej.*”

W latach 2016-2019 (do 30 czerwca) *WIOŚ* w podmiotach przetwarzających odpady komunalne, przeprowadził łącznie 41 kontroli pozaplanowych z wyjazdem w teren oraz 22 kontrole pozaplanowe dokumentacyjne¹⁶, z czego:

- w 2016 roku – 12 kontroli pozaplanowych z wyjazdem w teren i sześć kontroli pozaplanowych dokumentacyjnych,
- w 2017 roku – 13 kontroli pozaplanowych z wyjazdem w teren i pięć kontroli pozaplanowych dokumentacyjnych,
- w 2018 roku – 11 kontroli pozaplanowych z wyjazdem w teren i dziewięć kontroli pozaplanowych dokumentacyjnych,
- w 2019 roku (do 30 czerwca) – pięć kontroli pozaplanowych z wyjazdem w teren i dwie kontrole pozaplanowe dokumentacyjne.

Przyczynami podjęcia ww. kontroli pozaplanowych były głównie: wnioski organów administracji publicznej lub podmiotów o przeprowadzenie kontroli oraz interwencje dotyczące zanieczyszczenia środowiska lub podejrzenia wystąpienia takiego zanieczyszczenia (kontrole pozaplanowe z wyjazdem w teren), a także przedłożenie sprawozdań dotyczących uwalniania i transferu zanieczyszczeń do środowiska (kontrole pozaplanowe dokumentacyjne¹⁷).

Zgodnie z postanowieniami art. 236b ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska¹⁸ (dalej *p.o.ś.*) wojewódzki inspektor ochrony środowiska ocenia jakość dostarczonych przez prowadzących instalacje danych (sprawozdanie zawierające dane o przekroczeniu obowiązujących wartości progowych dla uwolnień i transferów zanieczyszczeń oraz transferów odpadów określonych w rozporządzeniu 166/2006)¹⁹, w szczególności pod względem ich kompletności, spójności i wiarygodności.

Zgodnie z postanowieniami art. 12 ust. 1 *u.IOŚ* na podstawie ustaleń kontroli wojewódzki inspektor ochrony środowiska może: wydać zarządzenie pokontrolne do kierownika kontrolowanej jednostki organizacyjnej lub osoby fizycznej; wydać na podstawie odrębnych przepisów zalecenia pokontrolne; wydać na podstawie odrębnych przepisów decyzję administracyjną bądź wszcząć egzekucję, jeżeli obowiązek wynika z mocy prawa lub decyzji administracyjnej.

W latach 2016-2019 (do 30 czerwca) po kontrolach zakładów z wyjazdem w teren²⁰ wykazujących naruszenia (łącznie 43 kontrole), zarówno planowych jak i pozaplanowych, *Inspektor Wojewódzki* wydał 32 zarządzenia pokontrolne (kolejne dwa zarządzenia wydane zostały po 30 czerwca 2019 r.).

¹⁶ Ocena jakości sporządzonych sprawozdań dotyczących uwalniania i transferu zanieczyszczeń do środowiska pod względem terminowości, kompletności, spójności i wiarygodności (tzw. sprawozdania PRTR).

¹⁷ Oparte na analizie dokumentacji z wyłączeniem badań automonitoringowych.

¹⁸ Dz.U. z 2018 poz. 799 ze zm.

¹⁹ Rozporządzenie (WE) nr 166/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 stycznia 2006 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń i zmieniające dyrektywę Rady 91/689/EWG i 96/61/WE (Dz.U.UE.L.2006.33.1 ze zm).

²⁰ Dotyczy kontroli przeprowadzonych przez *WIOŚ* w podmiotach przetwarzających odpady komunalne.

W ww. okresie przeprowadzono 15 kontroli w ramach których weryfikowano realizację zarządzeń pokontrolnych wydawanych po kontrolach przeprowadzonych w latach 2016-2019 (do 30 czerwca) w instalacjach MBP lub u podmiotów prowadzących przetwarzanie odpadów po MBP.

W sprawie przeprowadzania kontroli sprawdzających realizację zarządzeń pokontrolnych Inspektor Wojewódzki wyjaśnił: „(...) Co do zasady w ramach kolejnej kontroli w danym zakładzie sprawdzana jest realizacja zarządzeń pokontrolnych, albo w zakresie obligatoryjnego punktu w protokole kontroli bez względu na zakres realizowanego celu kontroli (tylko w przypadkach kontroli interwencyjnych lub na wniosek możliwe odstępianie), albo kontrola obejmuje wyłącznie realizację zarządzeń pokontrolnych w ramach dedykowanego celu kontroli. W przypadku, gdy kontrolowany podmiot informuje w terminie o sposobie realizacji zarządzeń pokontrolnych, potwierdzając ich realizację, przy niewielkiej skali stwierdzonych naruszeń, nie przeprowadza się odrębnej kontroli „sprawdzającej”. (...) Zarządzenia pokontrolne wydawane są tylko w przypadku kontroli zakładów z wyjazdem w teren. Jest to jeden z możliwych rodzajów działań pokontrolnych. Nie każda kontrola z naruszeniem skutkuje wydaniem zarządzeń pokontrolnych, ale stosowane są wówczas inne działania adekwatne do charakteru stwierdzonych naruszeń.”

Po przeprowadzeniu dziewięciu kontroli z naruszeniami, w przypadku których do czasu kontroli NIK nie wydano zarządzenia pokontrolnego Inspektor Wojewódzki m.in.:

- skierował do Marszałka Województwa Dolnośląskiego wystąpienia w których informował o nieprawidłowościach istotnych dla Marszałka (dwa przypadki),
- zastosował pouczenie (jeden przypadek),
- odstąpił od działań pokontrolnych wobec niezwłocznego usunięcia nieprawidłowości przez kontrolowany podmiot (dwa przypadki),
- ustalił kontrolowanemu wymiar kary biegnącej (1 428,00 zł za dobę) za naruszenie warunków decyzji zatwierdzającej instrukcję prowadzenia składowiska odpadów (decyzja wobec złożonego przez podmiot odwołania nie jest ostateczna) oraz skierował wystąpienie do Marszałka Województwa Dolnośląskiego²¹,
- ustalił i wymierzył kontrolowanemu karę pieniężną w związku ze stwierdzonym naruszeniem warunków magazynowania odpadów, określonych w zezwoleniu na przetwarzanie odpadów, (termin płatności kary został odroczonej do 30.09.2018 r.). Następnie ustalił kontrolowanemu obowiązek zapłaty wymierzonej kary pieniężnej (30 065,00 zł) wraz odsetkami (2 642,00 zł) w związku z niezrealizowaniem w terminie przedsięwzięcia będącego podstawą odroczenia terminu płatności²²,
- poinformował Głównego Inspektora Ochrony Środowiska o nielegalnym transgranicznym przemieszczaniu odpadów oraz wymierzył kontrolowanemu²³ karę pieniężną (80 000,00 zł) za zbieranie odpadów w okresie od stycznia do sierpnia 2018 r. bez wymaganego zezwolenia²⁴,
- wymierzył kontrolowanemu karę pieniężną (2 000,00 zł) za naruszenie warunków pozwolenia zintegrowanego w zakresie przetwarzania odpadów²⁵

W sprawie sporządzenia wykazu podmiotów, które w województwie dolnośląskim prowadzą bądź prowadziły (w poszczególnych latach okresu objętego kontrolą) przetwarzanie odpadów komunalnych w instalacjach MBP, przetwarzanie odpadów

²¹ Dotyczy kontroli przeprowadzonej na wniosek Marszałka Województwa Dolnośląskiego w związku z wnioskiem złożonym do Marszałka Województwa Dolnośląskiego o zamknięcie kwatery nr 1 składowiska odpadów w Świętoszowie - kontrolą objęto składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Świętoszowie w gminie Osiecznica. Szerzej zagadnienie to opisano w Obszarze 1, pkt d) niniejszego wystąpienia.

²² Dotyczy kontroli nr DL 1/2017 przeprowadzonej od 3 do 18 stycznia 2017 r.

²³ Podmiot, który m.in. przetwarzał odpady komunalne.

²⁴ Dotyczy kontroli nr DL 107/2018 przeprowadzonej od 16 sierpnia 2018 r. do 7 września 2018 r.

²⁵ Dotyczy kontroli nr DL 64/2018 przeprowadzonej od 6 do 27 czerwca 2018 r.

po procesie w instalacjach MBP bądź też w inny sposób gospodarowało odpadami *Inspektor Wojewódzki wyjaśnił: „(...) Liczba „stałych” podmiotów na terenie województwa dolnośląskiego które prowadziło/prowadzi przetwarzanie odpadów komunalnych w instalacjach MBP, przetwarza odpady po procesie w instalacjach MBP bądź też w inny sposób gospodaruje odpadami wynosiła w poszczególnych latach*²⁶:

- 2016 r. – 31
- 2017 r. – 32
- 2018 r. – 32
- 2019 r. – 32

(...) WIOŚ nie dysponuje informacją co do liczby podmiotów odbierających każdy wytwarzany rodzaj odpadów pochodzących z instalacji MBP i nie ma źródła z którego można by taką informację obecnie pozyskać w sposób zbiorczy. Bieżąca informacja dotycząca konkretnego MBP i konkretnego okresu może być pozyskiwana w ramach kontroli MBP, lub też kontroli podmiotów prowadzących gospodarowanie odpadami.”

Wskazał również, że część odpadów wytwarzanych w instalacjach MBP może trafiać do każdego z podmiotów prowadzących przetwarzanie lub zbieranie odpadów posiadających zezwolenie na gospodarowanie danym kodem odpadów. W ocenie *Inspektora Wojewódzkiego* by podać liczbę odbiorców którzy potencjalnie mogą (ale niekoniecznie przyjmują odpady z MBP) należałoby ustalić liczbę podmiotów posiadających zezwolenie na gospodarowanie określonym rodzajem (kodem) odpadów. Docelowo (choć jeszcze nie teraz – z uwagi na brak wszystkich aktualnych wpisów) nośnikiem takich informacji wg *Inspektora Wojewódzkiego* może być baza danych o odpadach (BDO).

(akta kontroli str. 3-121; 122-140; 141-178; 494-509; 510-584; 585-668; 669-680; 681-699)

b) Do badania wybrano²⁷ 14 kontroli²⁸ przeprowadzonych przez WIOŚ w okresie objętym kontrolą u prowadzących instalacje MBP oraz u prowadzących instalacje przetwarzające odpady wytworzone w procesie mechaniczno-biologicznego przetworzenia odpadów komunalnych. Z powyższego po cztery kontrole przeprowadzone zostały odpowiednio w latach 2016, 2017 i 2018, a dwie w I półroczu 2019 r.

Zakres ww. kontroli obejmował w szczególności:

- realizację obowiązków wynikających z przepisów (u.o.d., p.o.ś) oraz decyzji administracyjnych (pozwoleń i pozwoleń zintegrowanych) przez prowadzących instalacje MBP oraz przetwarzających odpady wytworzone w procesie mechaniczno-biologicznego przetworzenia odpadów komunalnych,
- weryfikację prawidłowości prowadzenia ewidencji odpadów²⁹,
- weryfikację prawidłowości przekazywania odpadów do innych podmiotów³⁰,
- kontrolę sposobu przetwarzania szkła, tworzyw sztucznych, papieru, odpadów wielogabarytowych, odpadów z rozbiórki³¹,
- osiągnięcie zamierzonych efektów ekologicznych przy realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych związanych z rozbudową instalacji MBP,

²⁶ Dla poszczególnych lat przedłożono „imiennie” listy podmiotów.

²⁷ Dobór losowy.

²⁸ Kontrole z wyjazdem w teren (planowe oraz pozaplanowe).

²⁹ Konfrontowano dane wykazane w ewidencji odpadów z fakturami dostaw i sprzedaży oraz z umowami zawartymi na zakup odpadów oraz na sprzedaż odpadów. W przypadku składowanych bądź magazynowanych odpadów pobierano próbki i badano czy przyjętym odpadom nadane zostały kody odpowiadające charakterystyce tych odpadów.

³⁰ Weryfikowano dokumenty przekazania odpadów odpadów, sprawdzano czy podmioty którym przekazano odpady posiadały wymagane zezwolenia,

³¹ Stan faktyczny stwierdzony w czasie kontroli (ogłędziny ww. procesów technologicznych) odnoszono do warunków określonych w stosownych pozwoleniach na przetwarzanie odpadów.

- weryfikację jakości danych dostarczanych przez prowadzących instalację w ramach Krajowego Rejestru uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń,
- wnoszenie opłat za korzystanie ze środowiska,
- przestrzeganie przepisów o utrzymaniu czystości i porządku w gminach³².

Stwierdzone nieprawidłowości w toku ww. kontroli dotyczyły w szczególności:

- gospodarowania odpadami niezgodnie z warunkami zezwolenia na zbieranie odpadów w zakresie miejsca i sposobu magazynowania zebranych odpadów oraz bez uwzględnienia zagrożenia pożarowego jakie mogą powodować magazynowanie odpady, a także bez zabezpieczenia gleby przed zanieczyszczeniem,
- dopuszczania do termicznego przekształcania frakcji odpadów tworzyw sztucznych poza wyznaczonymi do tego instalacjami,
- magazynowania odpadów bez posiadania zezwolenia na zbieranie lub zezwolenia na przetwarzanie odpadów,
- prowadzenia ewidencji odpadów niezgodnie ze stanem rzeczywistym,
- zlecenia gospodarowania odpadami podmiotowi nieposiadającemu uprawnień w tym zakresie,
- przekroczenia określonej w pozwoleniu zintegrowanym dopuszczalnej ilości gazów wprowadzanych do powietrza.

W toku prowadzonych kontroli – w zależności od potrzeb - weryfikowano ewidencję odpadów prowadzoną przez kontrolowane podmioty ze stanem faktycznym, przeprowadzano oględziny oraz pobierano próbki do badań.

(akta kontroli str. 179-190)

c) W latach 2016 -2019 (do 30 czerwca) *Inspektor Wojewódzki* dwukrotnie stwierdzał dokonanie przez posiadaczy odpadów naruszeń, o których mowa w art. 32 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o *odpadach*³³ (dalej: u.o.d.). W związku z powyższym wydał następujące decyzje wstrzymujące działalność posiadaczy odpadów:

- Decyzja nr DW-DI.7060.18.2018.am z 21 lutego 2019 r. wydana na Przedsiębiorstwo Wielobranżowe z Wrocławia - przetwarzanie odpadów, w tym również odpadów komunalnych, bez wymaganego zezwolenia (art. 32 ust. 1a). Przywołana decyzja nie była ostateczna z uwagi na wniesione pismem z 15 marca 2019 r. odwołanie.
- Decyzja nr DW-DI.7062.4.2019.am z 16 maja 2019 r. dnia wydana na Przedsiębiorstwo Handlowo Usługowe z Wrocławia - zbieranie odpadów bez wymaganego zezwolenia (art. 32 ust. 1a). Przywołana decyzja nie była ostateczna z uwagi na wniesione pismem z 3 czerwca 2019 r. odwołanie.

W okresie objętym kontrolą *Inspektor Wojewódzki* nie wydawał postanowień zawieszających wstrzymanie działalności z terminem usunięcia stwierdzonych naruszeń.

(akta kontroli str. 122-127; 191-242; 585-668; 669-672)

d) W latach 2016-2019 (do 30 czerwca) do *WIOŚ* wpłynęły dwa wnioski Marszałka Województwa Dolnośląskiego o przeprowadzenie kontroli prowadzących instalacje *MBP* oraz instalacje przetwarzające odpady wytworzone w *MBP*. Oba przypadki miały miejsce w 2018 roku.

W obu przypadkach *Inspektor Wojewódzki* przeprowadził stosowne kontrole oraz poinformował Marszałka Województwa Dolnośląskiego o rezultatach tych kontroli. I tak:

³² Kontrolowano przestrzeganie przepisów art. 9l, 9m i 9oa ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U.2018.1454 ze zm.).

³³ Dz. U. z 2019 r. poz. 701, ze zm.

- w związku z pismem Marszałka Województwa Dolnośląskiego z dnia 9 kwietnia 2018 r. o przeprowadzenie kontroli wynikającej z art. 146 ust. 5 u.o.d.³⁴, tj. w związku z wnioskiem złożonym do Marszałka Województwa Dolnośląskiego o zamknięcie kwatery nr 1 składowiska odpadów w Świątoszowie³⁵ kontrolą objęto składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Świątoszowie w gminie Osiecznica. Kontrola przeprowadzona została w okresie od 24 kwietnia 2018 r. do 23 maja 2018 r. W toku kontroli stwierdzono następujące naruszenia:

- przyjmowanie odpadów do składowania z naruszeniem procedur określonych w Instrukcji eksploatacji składowiska (naruszenie sposobu unieszkodliwiania odpadów poprzez likwidację sektora A, naruszenie z art. 121 u.o.d. – prowadzony sposób składowania odpadów niezgodny był z obowiązującym pozwoleniem zintegrowanym),

- niesprawność urządzenia służącego eksploatacji składowiska (waga),

- nieprzekazanie w terminie informacji o realizacji zarządzenia pokontrolnego poprzedniej kontroli (informację przekazano w toku kontroli).

W dniu 30 maja 2018 r. kontrolowana Spółka poinformowała *Inspektora Wojewódzkiego* o przyczynach odmowy podpisania protokołu z kontroli 23 maja 2018 r.

W dniu 5 czerwca 2018 r. *Inspektor Wojewódzki* poinformował Marszałka Województwa Dolnośląskiego o wynikach przeprowadzonej kontroli.

Decyzją DJ-DI.7601.5.2018.LM.PP z dnia 11 maja 2019 r. *Inspektor Wojewódzki* ustalił wymiar kary biegnącej w wysokości 1.428,00 zł za dobę, za składowanie 102 Mg odpadów o kodzie 19 12 12 – inne odpady z mechanicznej obróbki odpadów inne niż wymienione w 19 12 11 na terenie składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Świątoszowie z naruszeniem decyzji Marszałka Województwa Dolnośląskiego Nr I 138/2015 z 10 sierpnia 2015 r. zatwierdzającej instrukcję prowadzenia ww. składowiska.

W dniu 3 czerwca 2019 r. kontrolowana Spółka za pośrednictwem *Inspektora Wojewódzkiego* złożyła do Głównego Inspektora Ochrony Środowiska odwołanie od ww. decyzji *Inspektora Wojewódzkiego*.

- w związku z pismem Marszałka Województwa Dolnośląskiego z dnia 13 lipca 2018r. o przeprowadzenie kontroli sektora A kwatery nr I składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Trzebieniu³⁶ kontrolą objęto podmiot z siedzibą w Bolesławcu zarządzający tym składowiskiem .

Kontrola przeprowadzona została w dniu 2 sierpnia 2018 r. (protokół kontroli podpisany został 3 września 2018 r. W toku kontroli nie stwierdzono naruszeń.

Postanowieniem z dnia 13 czerwca 2018 r. *Inspektor Wojewódzki* pozytywnie zaopiniował spełnienie wymagań określonych w przepisach ochrony środowiska przez wskazany we wniosku proces przetwarzania odpadów w ramach rekultywacji sektora A kwatery I składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Trzebieniu³⁷.

(akta kontroli str. 243-261, 262-319; 669-672)

e) W latach 2016-2019 (do 30 czerwca) *WIOŚ* przeprowadził sześć kontroli przed wydaniem zezwolenia na przetwarzanie odpadów w instalacjach *MBP* oraz u podmiotów przetwarzających odpady komunalne po procesie *MBP*. Kontrole te nie wykazały naruszeń a realizowane były odpowiednio na wniosek:

³⁴ Zgodnie z art. 146 ust. 5 u.o.d. przed wydaniem zgody na zamknięcie składowiska odpadów lub jego wydzielonej części wojewódzki inspektor ochrony środowiska, na wniosek właściwego organu, o którym mowa w art. 129 ust. 1, oraz z udziałem przedstawiciela tego organu przeprowadza kontrolę składowiska odpadów.

³⁵ Wniosek złożony w Urzędzie Marszałkowskim województwa dolnośląskiego w dniu 25 stycznia 2018 r.

³⁶ Skierowanym do *WIOŚ* w związku z wnioskiem złożonym do Marszałka Województwa Dolnośląskiego w sprawie wydania zezwolenia na przetwarzanie odpadów w procesie rekultywacji sektora A kwatery nr I składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Trzebieniu.

³⁷ Postanowienie przesłano m.in. do Marszałka Województwa Dolnośląskiego (data nadania 13 sierpnia 2018 r.).

- właściwego Starosty – w pięciu przypadkach³⁸,
- Marszałka Województwa Dolnośląskiego – w jednym przypadku³⁹.

W okresie objętym kontrolą, w obszarze właściwości WIOŚ uruchomiono w 2017 r. jedną (nową) instalację MBP w Wałbrzychu. Zrealizowana inwestycja polegała na rozbudowie istniejącej linii sortowniczej odpadów o system mechanicznego i biologicznego przetwarzania odpadów (kompostowanie i stabilizacja).

WIOŚ przeprowadził kontrolę ww. inwestycji po zawiadomieniu⁴⁰ o przystąpieniu do użytkowania obiektów. Kontrolę przeprowadzono w dniach od 3 do 13 lipca 2017 r. Stwierdzono następujące naruszenia:

- naruszenie warunków pozwolenia zintegrowanego w zakresie magazynowania odpadów, wytwarzania odpadów nieujętych w pozwoleniu, prowadzenia badań odpadów, wykonania stanowiska zastępczego do pomiarów emisji z kontenera segregacji,
- niewłaściwe prowadzenie ewidencji odpadów,
- niewykonanie wstępnych pomiarów hałasu.

Wobec osoby odpowiedzialnej zastosowano sankcje w postaci mandatu i pouczeń.

Po przeprowadzeniu ww. kontroli wydano Zarządzenie pokontrolne nr 32/2017 z 1 sierpnia 2017 r. a o realizacji ww. Zarządzenia poinformowano Inspektora Wojewódzkiego w dniu 13 września 2017 r.

(akta kontroli str. 122-134; 141-190; 243-251; 320-338; 669-672)

f) W okresie objętym kontrolą w WIOŚ odnotowano⁴¹ łącznie osiem pożarów w instalacjach MBP, przetwarzających odpady po procesie w instalacji MBP lub na składowiskach odpadów, z tego 2 w 2016 r., 1 w 2017 r., 2 w 2018 r. i 3 w 2019 r. (do 30 czerwca). Działania podejmowane przez Inspektora Wojewódzkiego wobec odnotowanych pożarów przedstawiały się następująco:

- pożar w dniu 29 sierpnia 2016 r., miejsce pożaru - eksploatowana kwatera nr 3 składowiska odpadów (na kwaterze zaczął się tlić balast po sortowaniu - kod 19 12 12), podmiot zarządzający instalacją - Zakład Gospodarowania Odpadami Gać Sp. z o.o. Gać 90, 55-200 Oława, opis działań podejmowanych przez WIOŚ w związku z pożarem – nie podejmowano działań, nie podjęto kontroli.
- pożar w dniu 14 września 2016 r., miejsce pożaru - plac obok kwatery składowiska, na którym były zmagazynowane zmielone odpady wielkogabarytowe, podmiot zarządzający instalacją - Zakład Gospodarowania Odpadami Gać Sp. z o.o. Gać 90, 55-200 Oława, opis działań podejmowanych przez WIOŚ w związku z pożarem – nie podejmowano działań, nie podjęto kontroli.

W odniesieniu do dwóch ww. pożarów Inspektor Wojewódzki wyjaśnił: „Nie podejmowano współpracy z innymi służbami. WIOŚ nie został poinformowany o wystąpieniu zdarzenia. Służby zdecydowały, iż skala oddziaływania na środowisko jest niewielka, stąd brak powiadomienia WIOŚ. Nie uzyskano informacji o pożarze. Mała skala zdarzenia.”

- pożar w dniu 18 lipca 2017 r., miejsce pożaru - kwatera składowiska odpadów w Ściegnach-Kostrzycy (pożar odpadów wielkogabarytowych), podmiot zarządzający instalacją - Karkonoskie Centrum Gospodarowania Odpadami Sp. z o.o. w Bukowcu ul. Robotnicza 6, 58-533 Mysłakowice, opis działań podejmowanych przez WIOŚ w związku z pożarem – Kontrolę interwencyjną przeprowadzono w okresie od 19 lipca 2017 r. do 10 sierpnia 2017 r. Podczas kontroli stwierdzono naruszenie polegające na magazynowaniu odpadów

³⁸ Kontrolowano trzy zakłady, w tym jeden zakład trzykrotnie.

³⁹ Kontrola sektora A kwatery nr I składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Trzebieiniu – opisana szerzej w punkcie d) niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

⁴⁰ Zawiadomienie wymagane było przez art. 76 ust 4 p.o.ś.

⁴¹ Przez słowo „odnotowano” należy rozumieć, iż WIOŚ, w dniu przeprowadzenia kontroli przez NIK posiadał wiedzę o zaistnieniu zdarzenia w przeszłości.

wielkogabarytowych na kwaterze składowiska odpadów. Osoba, która popełniła wykroczenie została ukarana mandatem karnym. Wydano zarządzenie pokontrolne, którym zobowiązano zarządzającego instalacją do usunięcia stwierdzonych naruszeń, wymierzono administracyjną karę pieniężną za naruszenie warunków magazynowania odpadów wielkogabarytowych określonych w decyzji o pozwoleniu zintegrowanym i decyzji na zbieranie odpadów w wysokości 18 101,00 zł⁴². Termin płatności kary został odroczony przez *Inspektora Wojewódzkiego* na czas realizacji przedsięwzięcia ukierunkowanego na usunięcie przyczyny wymierzenia kary⁴³. W czasie kontroli przeprowadzonej w dniach od 29 marca 2018 r. do 18 kwietnia 2018 r. potwierdzono zrealizowanie przedsięwzięcia w terminie (zarządzający instalacją wykonał plac magazynowy m.in dla odpadów wielkogabarytowych) i wydatkowanie środków własnych na jego realizację. W związku z tym decyzją nr DJ-DI.7060.4.2018.LM z 27 kwietnia 2018 r. *Inspektor Wojewódzki* umorzył Karkonoskiemu Centrum Gospodarowania Odpadami Sp. z o.o. w Bukowcu ul. Robotnicza 6, 58-533 Mysłakowice nałożoną uprzednio karę pieniężną.

- pożar w dniu 17 czerwca 2018 r., miejsce pożaru - plac magazynowy – pożar odpadów wielkogabarytowych, podmiot zarządzający instalacją - Karkonoskie Centrum Gospodarowania Odpadami Sp. z o.o. w Bukowcu ul. Robotnicza 6, 58-533 Mysłakowice, opis działań podejmowanych przez *WIOŚ* w związku z pożarem – Kontrolę interwencyjną przeprowadzono w okresie od 20 czerwca 2018 r. do 20 lipca 2018 r. Podczas kontroli stwierdzono następujące naruszenia: prowadzenie ewidencji odpadów niezgodnie ze stanem rzeczywistym; magazynowanie odpadów wielkogabarytowych z naruszeniem zasad ochrony środowiska. Osoba, która popełniła ww. wykroczenia została pouczone oraz ukarana mandatem karnym. Ponadto wydano zarządzenie pokontrolne, którym zobowiązano zarządzającego instalacją do usunięcia stwierdzonych naruszeń.

- pożar w dniu 26 września 2018 r., miejsce pożaru - składowisko odpadów w Rudnej Wielkiej - Zakład Zagospodarowania Odpadów. W wyniku zdarzenia spłonęło kilka ton odpadów sklasyfikowanych jako odpady z budów i remontów składowanych na powierzchni ok. 200 m², podmiot zarządzający instalacją - Chemeko-System Sp. z o.o. ul. Jerzmanowska 6A, 54-519 Wrocław, opis działań podejmowanych przez *WIOŚ* w związku z pożarem – przeprowadzono rozpoznanie po zakończeniu gaszenia pożaru, nie podjęto kontroli.

W odniesieniu do ww. pożaru *Inspektor Wojewódzki* wyjaśnił: „*Nie podejmowano współpracy z innymi służbami. WIOŚ nie został poinformowany o wystąpieniu zdarzenia, informację pozyskano z mediów publicznych. Służby zdecydowały, iż skala oddziaływania na środowisko jest niewielka, stąd brak powiadomienia WIOŚ. Zebrane informacje nie wskazywały na konieczność podjęcia kontroli przez WIOŚ. Zdarzenie dotyczyło odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, niewielka skala.*”

- pożar w dniu 3 czerwca 2019 r., miejsce pożaru - plac, na którym prowadzone było przetwarzanie i magazynowanie odpadów (spaleniu uległy odpady wielkogabarytowe, zielone oraz odpady stabilizatu 19 05 99 i odpady frakcji nad sitowej 19 12 12), podmiot zarządzający instalacją - Zakład Gospodarowania Odpadami Gać Sp. z o.o. Gać 90, 55-200 Oława, opis działań podejmowanych przez *WIOŚ* w związku z pożarem – przeprowadzono wizję lokalną w celu wyjaśnienia przyczyn wystąpienia pożaru. W ramach oględzin dokonano przeglądu monitoringu miejsca zdarzenia, zawiadomiono Główny Inspektorat Ochrony Środowiska o wystąpieniu zdarzenia, nie podjęto kontroli.

W odniesieniu do ww. pożaru *Inspektor Wojewódzki* wyjaśnił: „*Nie podejmowano współpracy z innymi służbami. WIOŚ nie został poinformowany o wystąpieniu zdarzenia, informację pozyskano z mediów publicznych. Służby zdecydowały, iż*

⁴² Decyzja *Inspektora Wojewódzkiego* nr DJ-DI.7061.12.2017.LM z 29 grudnia 2017 r.

⁴³ Decyzja *Inspektora Wojewódzkiego* nr DJ-DI.7060.2.2018.LM z 19 lutego 2018 r.

skala oddziaływania na środowisko jest niewielka, stąd brak powiadomienia WIOŚ. Brak podejrzeń co do celowości działań zakładu w kwestii potencjalnego podpalenia. Właściwe i szybkie działanie służb, zabezpieczenia występujące na placu ograniczyły zagrożenie do minimum.”

- pożar w dniu 6 czerwca 2019 r., miejsce pożaru - kwatera nr 2 wysypiska (pożar odpadów o kodzie 19 05 99, które powstały w procesie D8 w wyniku przetwarzania odpadów o kodzie 19 12 12 o frakcji 0-80 mm oraz >80 mm), podmiot zarządzający instalacją - Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych w Trzebieniu zarządzany przez Miejski Zakład Gospodarki Komunalnej w Bolesławcu, ul. Staszica 6, 59-700 Bolesławiec, opis działań podejmowanych przez WIOŚ w związku z pożarem – dniu 6 czerwca 2019 r. wszczęto kontrolę interwencyjną na składowisku odpadów w Trzebieniu, na 30 czerwca 2019 r. kontrola była w trakcie realizacji.

- pożar w dniu 18 czerwca 2019 r., miejsce pożaru - składowisko odpadów w Lubinie – kwatera 2, podmiot zarządzający instalacją - Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami Mundo Sp. z o.o. ul. Zielona 1, 59-300 Lubin, opis działań podejmowanych przez WIOŚ w związku z pożarem – nie podjęto kontroli.

W odniesieniu do ww. pożaru Inspektor Wojewódzki wyjaśnił: „Wystąpiono do Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Lubinie w celu przedłożenia informacji o pożarze składowiska uzyskanych w wyniku prowadzonych działań. Zaplanowano przeprowadzenie kontroli składowiska odpadów w Lubinie w II półroczu 2019 r., podczas której pobrane zostaną próby odpadów do badań w związku z przesłaną informacją przez Komendę Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Lubinie. Nie przeprowadzono kontroli w związku z krótkotrwałym czasem trwania pożaru (trzy godziny).”

(akta kontroli str. 122-134; 243-261; 339-384; 669-672; 681-684)

g) Po dniu 5 marca 2019 r. Inspektor Wojewódzki w jednym przypadku przeprowadził kontrolę wizyjnego systemu kontroli miejsca magazynowania i składowania odpadów. Kontrolę przeprowadzono w Spółce z Wrocławia. Kontrola systemu wizyjnego była jednym z wielu zagadnień podejmowanych w trakcie kontroli interwencyjnej ww. podmiotu przeprowadzonej w dniach od 6 grudnia 2018r. do 19 kwietnia 2019 r. W trakcie oględzin przeprowadzonych 15 marca 2019 r. WIOŚ zwrócił się do kontrolowanego podmiotu. m.in. o przedłożenie monitoringu wizyjnego miejsc składowania i magazynowania odpadów obejmującego okres od 8 marca 2019 r. do 15 marca 2019 r. Żądanego zapisu monitoringu nie uzyskano, a przedstawiciel kontrolowanego podmiotu złożył pisemne wyjaśnienia, że Zakład wyposażony jest w system monitoringu, który służy do wewnętrznej kontroli pracy i ochrony obiektu przed dostępem osób nieupoważnionych, oraz że - w związku z brakiem rozporządzenia wykonawczego, o którym mowa w art. 25 ust. 8a *u.o.d.*, do określenia którego zobowiązany był Minister Środowiska - nie został jeszcze wyposażony w monitoring, o którym mowa w art. 25 ust. 6a tej ustawy. Przedstawiciel kontrolowanego podmiotu poinformował także, iż w związku z brakiem wiedzy na temat ostatecznego kształtu wymagań formalnoprawnych w omawianym zakresie, a także z wstępnymi ustaleniami dotyczącymi wysokich nakładów inwestycyjnych związanych ze spełnieniem omawianych wymogów (około 300 000 złotych), podjęto decyzję o zainstalowaniu wizyjnego systemu kontroli miejsc magazynowania odpadów w terminie określonym w rozporządzeniu wykonawczym.

W powyższej sprawie Inspektor Wojewódzki poinformował: „(...) Kontrola wykazała, że nie prowadzono i nie udostępniono monitoringu wizyjnego miejsc składowania i magazynowania odpadów, który należało prowadzić od dnia 05.03.2019 r. WIOŚ we Wrocławiu przyjął wyjaśnienia Strony dotyczące braku rozporządzenia wykonawczego, jednak w świetle stanowiska Ministerstwa Środowiska brak

rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie wizyjnego systemu kontroli miejsca magazynowania lub składowania odpadów nie stanowi przeszkody do dostosowania do przepisów art. 25 ust. 6a-6e ww. ustawy i prowadzenia wizyjnego systemu kontroli ww. miejsc. O fakcie tym, w wystąpieniu pokontrolnym, powiadomiono Marszałka Województwa Dolnośląskiego jako organ wydający pozwolenie zintegrowane.”

Dodatkowo, w dniu 4 czerwca 2019 r. wykorzystano nagrania wizyjnego systemu kontroli miejsca magazynowania i składowania odpadów w toku czynności wykonywanych na podstawie art. 10b ust. 2 u.IOŚ w Zakładzie Gospodarowania Odpadami Gać Sp. z o.o. (w związku z uzyskanymi z mediów informacjami o wystąpieniu pożaru odpadów *Inspektor Wojewódzki* przeprowadzał oględziny w ww. podmiocie)⁴⁴.

Na miejscu uzyskano informację o zapaleniu się odpadów wielkogabarytowych po procesie kruszenia w urządzeniu mobilnym stacjonującym na placu do kompostowania, gdzie znajdowały się m.in. magazynowane i przeznaczone do dalszego zagospodarowania metodami biologicznymi odpady zielone, stabilizat oraz frakcja podsitowa. Według wyjaśnień uzyskanych od *Inspektora Wojewódzkiego* z udostępnionych przez Zakład Gospodarowania Odpadami Gać Sp. z o.o. nagrań z kamer systemu wizyjnego, wynikało, iż pożar miał miejsce w dniu 3 czerwca 2019r. około godziny 14⁰⁰. Obecni na miejscu pracownicy rozpoczęli próby gaszenia pożaru a po około 15 minutach zjawiły się powiadomione o zdarzeniu jednostki Straży Pożarnej.

(akta kontroli str. 243-250; 372-379; 669-672)

h) W okresie objętym kontrolą *Inspektor Wojewódzki* w wyniku stwierdzenia naruszenia przepisów przez prowadzącego przetwarzanie odpadów komunalnych⁴⁵ zastosował administracyjną karę pieniężną wobec jednego podmiotu.

Po przeprowadzonej w 2017 r. kontroli nr DJ 93/2017 dotyczącej pożaru odpadów wielkogabarytowych w dniu 13 listopada 2017 r. *Inspektor Wojewódzki* wydał decyzję nr DJ-DI.7061.11.2017.LM dla Karkonoskiego Centrum Gospodarowania Odpadami Spółka z o.o. w Bukowcu ul. Robotnicza 6, 58-533 Mysłakowice ustalając wymiar kary biegnącej w wysokości 3620,10 zł za dobę za magazynowanie odpadów wielkogabarytowych o kodzie 20 03 07 w ilości 300,00 Mg na terenie składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Ściegnach – Kostrzycy z naruszeniem decyzji określającej miejsce i sposób magazynowania. W dniu 29 grudnia 2017 r. *Inspektor Wojewódzki* wydał decyzję nr DJ-DI.7061.12.2017.LM wymierzającą ww. podmiotowi administracyjną karę pieniężną w wysokości 18 101 zł za magazynowanie w okresie od 14 lipca do 18 lipca 2017 r. odpadów wielkogabarytowych o kodzie 20 03 07 w ilości 300,00 Mg na terenie składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Ściegnach z naruszeniem decyzji określającej miejsce i sposób magazynowania. Następnie, 14 lutego 2018 r. decyzją nr DJ-DI.7060.2.2018.LM odroczył do 31 marca 2018 r. termin płatności administracyjnej kary pieniężnej w wysokości 18101,00 zł (z uwagi na wniosek ww. podmiotu z dnia 17 stycznia 2018 r. – deklaracja realizacji przedsięwzięcia które usunie przyczynę kary). Po przeprowadzeniu w Karkonoskim Centrum Gospodarowania Odpadami Spółka z o.o. w Bukowcu ul. Robotnicza 6, 58-533 Mysłakowice kolejnej kontroli (nr DJ 48/2018), w dniu 27 kwietnia 2018 r. *Inspektor Wojewódzki* decyzją nr DJ-DI.7060.4.2018.LM umorzył ww. podmiotowi nałożoną uprzednio karę z uwagi na zrealizowanie (ze środków własnych podmiotu)

⁴⁴Wobec powzięcia uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa przeciwko środowisku.

⁴⁵ Prowadzący instalację MBP, producent paliwa alternatywnego, recykler lub prowadzących odzysk odpady pochodzących z MBP, zarządzający składowiskiem odpadów.

przedsięwzięcia polegającego na wykonaniu urządzonych placu do magazynowania odpadów (koszt zrealizowanego przedsięwzięcia wyniósł 59.040,00 zł).

Podczas kontroli prowadzących przetwarzanie odpadów komunalnych przeprowadzonych przez WIOŚ w latach 2016-2019 (do 30 czerwca) stwierdzono łącznie 71 naruszeń przepisów prawa (w 23 zakładach⁴⁶), które podlegały karze grzywny lub aresztu. W 38 przypadkach zastosowano sankcję w postaci mandatu (odmowa przyjęcia mandatu nie miała miejsca) a w 33 przypadkach sankcję w postaci pouczenia. Podstawą do zastosowania sankcji były naruszenia:

- u.o.d. - 50 przypadków – naruszenia określone w art. 171, 172, 173, 174, 175, 176, 180, 180a i 189 tej ustawy,
- p.o.ś. – 19 przypadków – naruszenia określone w art. 331, 340 i 351 tej ustawy,
- u.IOŚ – jeden przypadek – naruszenie określone w art. 31a tej ustawy,
- ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi⁴⁷ – 1 przypadek – naruszenie określone w art. 60 tej ustawy.

Wobec winnych naruszeń sankcję pouczenia zastosowano w ww. 33 przypadkach, mimo iż za naruszenia określone w przywołanych przepisach przewidziana była kara grzywny albo kara aresztu. W powyższej sprawie *Inspektor Wojewódzki* wyjaśnił: „Podstawowym środkiem przeciwdziałania wykroczeniom są kary, jednak prawo wykroczeń opiera się na założeniu, że popełnienie wykroczenia nie musi pociągać za sobą ukarania sprawcy w postępowaniu sądowym lub w postępowaniu mandatowym. Ustawa z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 821 ze zm.), zgodnie z dyspozycją art. 41, zezwala, aby poprzestać na zastosowaniu wobec sprawcy czynu środków oddziaływania wychowawczego, do których zaliczyć należy m.in. zastosowanie pouczenia, zwrócenie uwagi lub ostrzeżenia. Zasadniczo organ może poprzestać na zastosowaniu środka oddziaływania wychowawczego wówczas, gdy okoliczności popełnionego czynu lub warunki i właściwości osobiste sprawcy uzasadniają, że wystarczy to do realizacji celów prawa wykroczeń, w tym zaniechaniu przez sprawcę podejmowania podobnych działań na przyszłość.

(...) Bezspornie w gronie organów uprawnionych do stosowania środków oddziaływania wychowawczego znajdują się organy Inspekcji Ochrony Środowiska. Organom Inspekcji Ochrony Środowiska przysługują uprawnienia oskarżyciela publicznego w sprawach o wykroczenie (art. 14 ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1355), natomiast inspektorzy Inspekcji Ochrony Środowiska posiadają uprawnienie do nakładania grzywnien w drodze mandatu karnego (rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 13 września 2002 r. w sprawie nadania inspektorom Inspekcji Ochrony Środowiska uprawnień do nakładania grzywnien w drodze mandatu karnego (Dz. U. Nr 151, poz. 1253 ze zm.). Powyższe kompetencje przesądzają również o możliwości podejmowania przez organ/inspektorów Inspekcji Ochrony Środowiska decyzji o odstąpieniu od nałożenia kary i zastosowaniu środka oddziaływania wychowawczego, określonego w art. 41 Kodeksu wykroczeń, w postaci pouczenia. (...).”

(akta kontroli str. 141-178; 339-360; 669-680; 681-699)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

Realizując obowiązki określone przepisami u.IOŚ *Inspektor Wojewódzki* rzetelnie planował oraz przeprowadzał kontrole w podmiotach prowadzących instalacje MBP.

⁴⁶ Miejsce prowadzenia przez podmiot korzystający ze środowiska.

⁴⁷ Dz.U. z 2019 poz. 542 ze zm.

W poddanych badaniu szczegółowemu przypadkach właściwe były również działania podejmowane po zakończeniu kontroli a pozostające w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami. Niezależnie bowiem od kierowania do kontrolowanych zarządzeń pokontrolnych, w uzasadnionych sytuacjach wymierzano im również administracyjne kary pieniężne, wstrzymywano działalność, a wobec osób bezpośrednio odpowiedzialnych za kontrolowaną działalność stosowano sankcje w postaci mandatu karnego albo pouczenia. Odnotowano również przypadki, w których Inspektor Wojewódzki, o stwierdzonych nieprawidłowościach, informował inne organy, w tym Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, Marszałka Województwa Dolnośląskiego oraz Policję.

Rzetelne były również działania *Inspektora Wojewódzkiego* realizowane na wniosek Marszałka Województwa Dolnośląskiego oraz właściwego starosty, w tym kontrole przed wydaniem zezwolenia na przetwarzanie odpadów w instalacjach MBP oraz u podmiotów przetwarzających odpady komunalne po procesie MBP.

OBSZAR

2. Wykonywanie kontroli podmiotów zarządzających składowiskami odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne

Opis stanu faktycznego

a) W latach 2016 – 2019 (do 30 czerwca) u zarządzających składowiskami odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne WIOŚ przeprowadził łącznie 50 kontroli planowych z wyjazdem w teren (naruszenia stwierdzono w przypadku 33 kontroli) oraz 328 kontroli planowych dokumentacyjnych⁴⁸ (naruszenia stwierdzono w przypadku 71 kontroli), a także 56 kontroli pozaplanowych z wyjazdem w teren (naruszenia stwierdzono w przypadku 27 kontroli) oraz 17 kontroli pozaplanowych dokumentacyjnych⁴⁹ (naruszenia stwierdzono w przypadku jednej kontroli).

Realizacja kontroli planowych u zarządzających składowiskami odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w poszczególnych latach przedstawiała się następująco:

- 2016 rok – przeprowadzono 22 kontrole planowe z wyjazdem w teren i 72 kontrole planowe dokumentacyjne,
- 2017 rok – przeprowadzono 11 kontroli planowych z wyjazdem w teren i 89 kontroli planowych dokumentacyjnych,
- 2018 rok – przeprowadzono 14 kontroli planowych z wyjazdem w teren i 99 kontroli planowych dokumentacyjnych,
- 2019 rok (do 30 czerwca) – przeprowadzono 3 kontrole planowe z wyjazdem w teren i 68 kontroli planowych dokumentacyjnych.

Kontrole planowe z wyjazdem w teren o których mowa powyżej przeprowadzono łącznie w 43 zakładach (33 podmiotach), natomiast kontrole planowe dokumentacyjne przeprowadzono łącznie w 129 zakładach (100 podmiotach).

Realizacja kontroli pozaplanowych (łącznie w okresie objętym kontrolą przeprowadzono 56 kontroli z wyjazdem w teren i 17 kontroli dokumentacyjnych) u zarządzających składowiskami odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w poszczególnych latach przedstawiała się następująco:

- 2016 rok – przeprowadzono 14 kontroli pozaplanowych z wyjazdem w teren i siedem kontroli pozaplanowych dokumentacyjnych,
- 2017 rok – przeprowadzono 12 kontroli pozaplanowych z wyjazdem w teren i pięć kontroli pozaplanowych dokumentacyjnych,

⁴⁸ Analiza dokumentów przekazanych przez zakład w celu oceny dotrzymania wielkości dopuszczalnych oraz spełnienia wymagań dotyczących badań automonitoringowych.

⁴⁹ Kontrole parte na analizie dokumentacji z wyłączeniem badań automonitoringowych.

- 2018 rok – przeprowadzono 22 kontrole pozaplanowe z wyjazdem w teren i pięć kontroli pozaplanowych dokumentacyjnych,
- 2019 rok (do 30 czerwca) – przeprowadzono osiem kontroli pozaplanowych z wyjazdem w teren, kontroli pozaplanowych dokumentacyjnych nie przeprowadzono.

Kontrole pozaplanowe z wyjazdem w teren o których mowa powyżej przeprowadzono łącznie w 40 zakładach (29 podmiotach), natomiast kontrole pozaplanowe dokumentacyjne przeprowadzono łącznie w dziewięciu zakładach (siedmiu podmiotach).

Przyczynami podjęcia ww. kontroli pozaplanowych były głównie: wnioski organów administracji publicznej lub podmiotów o przeprowadzenie kontroli oraz interwencje dotyczące zanieczyszczenia środowiska lub podejrzenia wystąpienia takiego zanieczyszczenia (kontrole pozaplanowe z wyjazdem w teren), a także ocena jakości sporządzonych sprawozdań PRTR⁵⁰ pod względem terminowości, kompletności, spójności i wiarygodności (kontrole pozaplanowe dokumentacyjne).

Protokoły kontroli sporządzane były przez WIOŚ z kontroli z wyjazdem w teren (planowych i pozaplanowych), w przypadku natomiast kontroli dokumentacyjnych (planowych i pozaplanowych) WIOŚ sporządzał „adnotacje”. Wyjaśnienia *Inspektora Wojewódzkiego* w sprawie dokumentowania wyników kontroli zamieszczono w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym w opisie stanu faktycznego w Obszarze 1.

Do badania wybrano⁵¹ 11 (10,4%) kontroli⁵² przeprowadzonych przez WIOŚ u zarządzających składowiskami odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w okresie objętym kontrolą, w tym cztery kontrole przeprowadzone w 2016 r., trzy kontrole przeprowadzone w 2017 r., dwie kontrole przeprowadzone w 2018 r. i dwie kontrole przeprowadzone w pierwszym półroczu 2019 r.

Zakres ww. kontroli obejmował w szczególności: realizację obowiązków wynikających z przepisów (u.o.d., p.o.ś) oraz decyzji administracyjnych (pozwoleń i pozwoleń zintegrowanych) przez prowadzących składowiska odpadów, w tym przestrzeganie zakazu kierowania odpadów biodegradowalnych oraz przepisów w sprawie dopuszczania odpadów do składowania na składowiskach, realizację zadań dotyczących zamykania składowisk odpadów komunalnych określonych w Krajowym Planie Gospodarki Odpadami 2014 r. oraz prawidłowość prowadzenia rekultywacji składowisk, weryfikację poprawności danych dostarczanych przez prowadzącego instalację w ramach Krajowego Rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń, prawidłowość wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska, stan eksploatacyjny składowisk i ich wypełnienie odpadami, prawidłowość prowadzenia ewidencji odpadów.

Stwierdzone nieprawidłowości w toku ww. kontroli dotyczyły w szczególności: braku weryfikacji odpadów dostarczanych na składowisko (brak weryfikacji zgodności z podstawową charakterystyką odpadów),- umieszczania na składowisku odpadów niespełniających kryteriów dopuszczenia do składowania, nieustalania masy odpadów przyjmowanych na składowisko, przyjmowania do składowania odpadów mimo niezgodności odpadów z wymaganymi dokumentami, niepowiadomianiu *Inspektora Wojewódzkiego* w przypadkach przekazywania do składowania na składowisku odpadów niezgodnych z wymaganymi dokumentami, przyjmowania i usuwania ze składowiska odpadów bez ich ewidencjonowania, nieprowadzenia bądź nierzetelnego prowadzenia ewidencji odpadów, prowadzenia składowisk niezgodnie z warunkami określonymi w pozwoleniach i pozwoleniach

⁵⁰ Pollutant Release and Transfer Register. Sprawozdanie dotyczące uwolnień i transferów zanieczyszczeń do środowiska.

⁵¹ Dobór losowy.

⁵² Kontrole z wyjazdem w teren (w tym planowe oraz pozaplanowe).

zintegrowanych (w tym prowadzenia monitoringu składowiska niezgodnie z instrukcją prowadzenia składowiska, niewykonania pomiarów geodezyjnych osiadania powierzchni eksploatowanej kwatery składowiska, przekroczenia pojemności kwatery składowiska odpadów), składowania na składowisku odpadów biodegradowalnych selektywnie zebranych wbrew zakazowi, nieprawidłowego wykonania okryw rekultywacyjnych, rozwiewania odpadów frakcji lekkiej poza teren oraz na terenie składowiska, nieprowadzenia monitoringu zanieczyszczenia wód podziemnych.

(akta kontroli str. 385-471; 472-478; 700-779)

b) W okresie objętym kontrolą nie wystąpiły przypadki wstrzymania przez *Inspektora Wojewódzkiego* użytkowania składowiska.

(akta kontroli str. 385-389; 700-701)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

NIK ocenia pozytywnie działania *Inspektora Wojewódzkiego* związane z prowadzeniem kontroli podmiotów zarządzających składowiskami odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne. Realizując obowiązki określone przepisami u.IOŚ *Inspektor Wojewódzki* rzetelnie planował oraz przeprowadzał kontrole w ww. podmiotach.

IV. Uwagi i wnioski

Wobec nie stwierdzenia nieprawidłowości, Najwyższa Izba Kontroli odstąpiła od formułowania uwag i wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK we Wrocławiu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Wrocław, września 2019 r.

Kontroler
Jeremi Śliwiński
główny specjalista
kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura we Wrocławiu
Dyrektor
Radosław Kujawiński

.....
podpis

.....
podpis